

Előfizetési ár

„MAGYAR DOHÁNYUJSÁG”-ra

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalvánnyal minden
postahivatalnál eszközölhető.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest,

VI., Podmaniczky-utca 1. sz.

MAGYAR

DOHÁNYUJSÁG.

Előfizetési ár

„MAGYAR DOHÁNYUJSÁG”-ra

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalvánnyal minden
postahivatalnál eszközölhető.

KIADÓHIVATAL:

Budapest, VI. váczli-körút
55. sz., II. em. 20.

A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Felolvas szerkesztő és laptulajdonos:
DARÓCZI VILMOS.

Hirdetések: Negyed oldal 5 frt; kisebb hirdetésekül minden petit sor 4 kr.

TARTALOM: Melegágak gondozása és rovar-pusztítás. Irta: Daróczy Vilmos. — A dohányos kertész fölfogadásának kérdése. Irta: Bánya; Ferencz, szolgabíró Nyustán. — A háromszori szántás; beváltás; újabb bajok. Irta: Kópeczki Lipót. — Az „Exsikkator” és a záraggatás. K...y T.-tól. — Az 1888-iki rotterdami dohány-üzlet. — A dohány-résza nevelése. (Folytatás). Irta: Láng Ferencz, m. kir. pénzügyi tanácsos és dohánybev. hivatali felügyelő Szegeden. — Kérdések és feleletek. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Mindazon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejárt, teljes tisztelettel kérjük, méltóztatásuk előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Lapunk előfizetési ára:

Negyed évre . . . 1 frt.
Fél évre . . . 2 „
Egész évre . . . 4 „

A „Magyar Dohányujság” kiadóhivatala.
Budapest, váczli-körút 55. sz.

Melegágak gondozása és rovarpusztítás.

A dohánytermelés, mely manapság a gazdaságban igen fontos művelési ágat képez és nemzetgazdasági szempontból is nagy szerepre van hivatva, ezen fontos termelvény kiinduló pontját nagyon szem előtt kell tartani. Kiinduló pontja alatt értem a palántás meleg- és hidegágak pontos elkészítését.

A nagy épületeknél a legnagyobb súlyt kell fektetni az alapköre, mert ha az nem elég erős, az épület még épülőfélben, vagy ha esetleg el is készül, fölépítése után összedől. Ilyen alapköve a dohánytermelés nehéz mesterségének a palántakészítés. Csak akkor számíthatunk teljes sikerre a dohánytermelésnél, ha elég korán, május elején, birunk izmos, üde, erős, gyökeres palántával a szükséges mennyiségben; hogy ezt elérhessük, sok mindent kell elkövetnünk.

Az eddig mondott sok mindenféle eljárás mellett, kell, hogy figyelmünket még egy másik tárgyra is fordítsuk. Tudjuk azt, hogy igen gyakran olyan eset is áll elő, hogy a legjobb reményekre jogosított palántát a rovarok megtámadják és tönkre-

teszik; tehát ezen ellenségektől is valami uton-módon védekezni kell. Igaz ugyan, hogy még ezideig nem áll rendelkezésünkre olyan szer, melyről határozottan azt lehetne mondani, hogy a bölcsek köve fel van fedezve, illetve, hogy a bizonyos óvszer meg van; fájdalom, nem; — de ez iránt sem szabad csüggedni, mert bizonyára nemsokára az is meglesz. De addig, míg bizonyos nincs, kísérsük meg a nagyon valószínű szert.

Az utóbbi időkben a „Naphtalint” a gazdaságban és kertészetben ártalmas rovarok ellen sikerrel használják; mindazon rovaroknak is, melyek a dohánypalántás ágyakat megtámadni szokták, a „Naphtalin” bizonyos megöli. Tehát igen ajánlatos volna ezen kísérletet megtenni, nevezetesen ott, ahol valami rovar mutatkozik a melegágyon, ez azonnal a „Naphtalin” porral be kell hinteni, még pedig úgy, hogy a régi kertészek által ismert ovószert használatát igénybe vegyük előbb, mi abból áll, hogy a hordók- vagy kádakban meggyűlt eső vagy lepárolt vízzel, melyben a kertészek aprómarha-, főleg tyuktrágyát szoktak tenni, kell a gyanus melegágyat rózsá-locsolóval előbb megöntözni, és ennek megtörténte után, a nevezett „Naphtalin” porral behinteni addig, míg az apró levelecskék még kissé nedvesek és a por rajtok megmarad; az én meggyőződésem az, hogy ezen por a palánta lényegére nem ártalmas, a rovarokat pedig megsemmisíti.

As öntözendő víz okvetlen trágyalé-keveréssel legyen folyton vegyítve, de az említett aprómarha-trágyavegyítéseket kisebb edénybe kell tenni, úgy, hogy a folyadék erősebb legyen; lehet a minden háznál összegyűlt fahamból is kőzetenni, a mi szintén igen jó rovar-irtószert; a porral való behintés előtt ezen vegyítéssel kell öntözni. Ezen szerek mindenike magában kell hogy segítsen a bajon; de biztosabb talán, ha így mindkettőt egyszerre használjuk.

A meszes vízzel öntözés is igen hasznosnak bizonyult. Annak az előállítása igen könnyű. 10 kiló oltatlan meszet 100 liter vízbe vegyítünk és ezzel öntözzük a gyanus melegágyat.

De a palánták elpusztítása nem mindig a rovarok által történik, de történik a melegágak rosz készítése által is, mely vagy össze roskad, vagy túl meleg, de legtöbb esetben tulsűrűség folytán pusztulnak el a palánták; kipállanak, megful-

nak levegő hiányában. Én azt hiszem, hogy mindazok, akik a melegágakat sorvetésben mivelték, azok ezen bajoktól meg lesznek mentve; a tulsűrű palánta ha nem is pusztul el, abból soha elsőrendű jó palánta nem lehet; azért mindenütt, a hol a palánta sűrű, nem kell beválni, míg valami gyanus jelek mutatkoznak, t. i. sárgulás, barnulás, vagy ragyás megfeketese-
dés, hanem mind ezek előtt ritkítani kell azonnal. A későbbi ritkítást pedig ültessük át okvetlen és a mint már oly gyakran ajánltam, legalább ezekből a magnak valótló jelöljük ki, mert ez mindenesetre jobb, finomabb, nemesebb lesz a többinél.

Kisérsünk meg tehát mindent: az említett öntözést, Naphtalinnal való beporolást, meszes vízzel öntözést, ritkítást és folytoni gyomlálást; kellően és rendszeresen kell locsolni, de soha hideg vízzel, hanem mindig legalább 20 fok Reaumur melegségével. Hideg szeles időben takarva kell a melegágyat tartani, de még forró, verőfényes napokon át is jobb, ha a melegágy be van takarva, mert a nagy hőség is ki szokta perzselni a gyöngye palántákat. A nagy záporosó is ártalmára van a palántának, de igen hasznos a csendes meleg eső; ebben részesíteni kell a palántát, ilyenkor mindég nyitva kell tartani a melegágakat.

Végül még egyszer figyelmeztetem a termelőket a „Naphtalin”-porral kísérletet tenni, mert az én meggyőződésem az, hogy ezen por használata nagy hasznunkra fog válni, ha annak a hatása csakugyan bizonyossá válik; mert akkor nem csak a melegágyon védhetjük meg palántáinkat azon általános ellenségtől; de a már kiültetett palántát a földön is megmenthetjük azon kalamatástól, mely évente oly óriási pusztításokat mivel a dohány-ültetvényben.

Daróczy Vilmos.

A dohányos kertész fölfogadásának kérdése.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Harmadik éve immár, hogy becses lapját, a „Magyar Dohány-Ujság”-ot, éme szakmájában valóban hézagot pótló, és a dohányügy iránt érdeklődők által felkarolásra méltó lapot olvasni van szerencsém; olvasom is hűségesen. De ha már olvasom — nem venné-e szerénytelenségnek a tekintetes szerkesztő ur, ha hében-korban, midőn egy-két üres óram megengedi, én is nyilvánítanám nézetemet az

időnként felmerülő kérdések felel becses lapjában? (Mindig örömmel vesszük. A szerkesztő.) Mert hát hozzászólás utján tisztulnak a nézetek s világíttatnak meg a tárgyak.

A jelen alkalommal megemlítendőknék vélem az alábbiakat:

Mintegy három év óta tanulmányozom a dohányügyet érintő egy a korábban kiadott mint az időközben megjelenő szakirodalmat is, de nem olvastam czikket, melyben nagyon is érthetően ne hangoztatnák a czikkirők a dohánytermelő közönséget az ültetést megelőző munkálatok és intézkedések idején való megtételének mulhatlan szükségére, azok horderejének fontosságára s a mulasztásokból folyó hátrányok mérvére.

Ezen előzetes munkálatok és intézkedéseknek — mennyiben a gazdától függenek — egy része már az ültetési év megelőző őszi másikkal egyenrangú az ültetést megelőző télen és harmadik része az ültetési év tavaszán foganatosítandók.

A dohánytermeléssel gyakorlatilag foglalkozók közül is a gyakorlatból ismerik és tudják már, melyek ezen előzetes intézkedések és munkálatokból azok, melyeket — ha csak a jó dohánytermés reményén is már eleve feladni nem akarják — még őszi, illetve télen és tavasz nyitával mulhatatlan foganatosítaniok kell s azokat foganatosítani is. Nem czélom tehát ez alkalommal ama különben is ismert, szükséges intézkedések felsorolásába bocsátkozni, annálkevésbé, mert ezen időhöz kötött munkálatok egy jó részén már úgy is túl vagyunk.

Itt ezen égető szükségét képező előzetes intézkedések közül csak egynek kérdésével kívánok foglalkozni, azért, mert ezen intézkedés kellő időbeni foganatosítása nem annyira magától a dohányültető gazdától, mint inkább a magas pénzügyi minisztériumtól, illetve dohánybeváltó felügyelőségektől függ. Teszem pedig ezt azon meglehetősen, hogy vajna becses figyelemre méltatnák s megszivelnék jelen soraimat az illetékes körök s megfelelő intézkedések által könnyítenék elérni ugy a dohánytermelőknék, mint a kincstárnak jó dohánynyerés iránti célját. Értem a jó dohánytermés előállítására nélkülözhetlen jó dohánykertész (dohányos, kukás) kellő időben való elfogadhatása által.

Van-e olyan gazda, ki ne volna tisztában azon kérdéssel, hogy jó dohány előállítása és termelt dohányának biztonsága egész a dohánybeváltás nagy mérvben függ a jó dohányostól is? És van-e ki ne tudná, ha nem közvetlen tapasztalásból, legalább a másik káran okulva, vagy hallomásból, hogy oly jó dohányost, ki nemcsak a növény termelés terén bír elegendő gyakorlati szakképzettséggel, de egy szerszmind (már amennyi bizalommal a gazda cselédjét saját érdekében felruházhatja) elegendő megbízható is, csak a dohánybeváltást közvetlenül követő időszak alatt, sőt részben már azt megelőzőleg fogadhat; mert mint a legtöbb dolognál, úgy itt is áll az, hogy utólag maradjon a seprje. Aki tehát későn fogad dohánykertészt, az általában olyant kap, a ki már másnak nem kell; aki sem szakképzettség, sem megbízhatóság tekintetében a gazda jogos igényeit nemcsak ki nem elégíti, sőt annak érdekeit, tekintve különösen a dohányjövedékről szóló 1887. XLIV. t. cz. 16 §. első bekezdését nagy mértékben veszélyezteti is.

Tekintve, hogy az 1876. XIII. t. cz. 1. §. 2-ik bekezdése szerint: „Az, aki magát szerződésileg bizonyos személyes és folytonos szolgálathoz legalább is egy havi időtartamon át bérrelt való teljesítésére kötelezi, cselédnek nevezetik.” Ezen, valamint az 1887. XLIV. t. cz. 16. §. 2. pontjába foglalt törvényes intézkedés szerint, de a „dohány-kertész” elnevezésből kifolyólag tehát a dohányost — habár külön kaszát képezni szeretnek — cselédnek vagy esetleg gazdasági munkásnak kell tekinteni.*)

Tekintve továbbá, hogy az 1876. XIII. t. cz. 21. §-ban nem foglaltatik oly intézkedés, melynek értelmében a gazda a cselédet, a jelen tárgy szerint tehát a dohányost, ha ő a dohánytermelési engedélyt meg nem nyeri — ellogadni nem köteles;

és tekintve, hogy a 23. §. szerint azon gazda, ki a szegődött cseléd befogadását a 21. §. esetein kívül megtagadná, az adott foglaltól vesztí és a cselédet épúgy kártéríteni tartozik, mint a szolgálatból alapos ok nélkül való elbocsátás esetében;

tekintve végre, hogy a hivatkozott 1876. XIII. t. cz. 56. §-a szerint azon gazda, ki törvényes ok nélkül a szolgálati időnek lefolyása előtt bocsátaná el a cselédet, tartozik ennek hátralevő idejére a kikötött bért, tartást és ruhát kiszolgáltatni; — alig hiszem, hogy legyen egyetlen számító gazda is, ki a törvény ezen intézkedéseinek ismeretében oly merész lutri-játékot üzzön, hogy dohány-kertésznek a dohányültetési engedély kézhez vétele előtti fogadása által kitenné magát azon eshetőségnek is, hogy a dohányültetési engedély reményében eszközölt, s annak hiányában másféleképpen jórészt vissza sem térülő különféle kiadásai, tehát bekövetkezhető határozott veszteségei mellett még egy esetleg népes dohányos családnak (annak munkaerejét igénybe sem véve) minden tekintetben jogos igényeit is esetleg egy éven át haszon nélkül fedezni kényszeríttessék.

Ha pedig már most, mint ezidőszert tényleg úgy van, hogy még ma, márcz. 18-án sincs több termelőnek kezében a dohányültetési engedély, s csak annak — boldog Isten tudja mikor leendő — kézhez vétele esetén kell dohányos után szaladgálni, nem szenved kétséget, hogy:

a) a gazda a rendesnél magasabb előnyök ígérése által kényszerült dohányos fogadása által is már rövidséget, veszteséget szenved;

b) de jóval nagyobb veszteség éri még az által, hogy a dohányültetést megelőző munkálatok tetemes részét vagy másnével gazd. munkálatokra felfogadott cselédjei által (minek következtében a gazdaság más ága károsul) vagy drága napszámossal által kénytelen foganatosítani; minek következtében pedig a későbbin fogadandó dohányosnak — tekintet nélkül a már végzett munkára — jól megfizetett munkaképessége kellőleg kihasználatlanul kárba megy;

c) hogy épen a tavasz nyitával becsesebbé váló idejéből gazdaságának hátrányára maga vagy megbízottja esetleg tetemesebb idővesztéséget és költséget szenved a dohányos keresés közben;

d) és végre, hogy munkaképesség és megbízhatóság tekintetében egyiránt bevaló dohányost már aligha kap.

Mindezen kiadásokat és nagymérvű kockázatot megbírja-e a dohány? — Aligha! — Pedig mindezen anomáliákon segítve lenne, ha a felek az engedélyeket esetleg visszautasítást már január végén megkapnák.

Fogadja egyebekben, stb.

Nyustya, 1889. márcz. 18-án.

Bányai Ferenc,
szolgabíró.

*) Megjegyezni bátorokunk itt, hogy a dohányos kertész, nézetünk szerint, nem tekinthető cselédnek, minthogy nem bérrelt dolgozik, (amint azt a törvény érti), hanem — egy-s csekélyebb conventiódtól eltekintve — a dohánytermés felét kapja; cselédkönyve nincsen; továbbá folytonos szolgálatra sincs kötelezve, minthogy a dohány munkájának elvégzése után, bármely más szolgálatot elvállalhat; őt ezért nem is a Cseléd-törvény szabályai, hanem a közte és gazdája között megkötött szerződés pontjai kötelezik. De ennek daczára a czikkirő ur által felemleltt aggályok nagy részben fennállanak. A szerkesztő.

A háromszori szántás; beváltás; újabb bajok.

A „Magyar Dohány-Ujság” mult számának első czikkével egyet nem érthetek.

A mint én észrevettem, azt mondhatom, hogy az összes dohánytermelők már valamennyire a 3-szori szántáshoz alkalmazták magukat, mert belátjuk mindnyájan, hogy nagyon sikeres; és mondhatom, akár milyen talaju földben; csak mindenesetre kellő idején legyen eszközölve, ugymint ősszel inkább korábban július vagy augusztus és tavasszal mennél korábban fogjuk szántani (április 15-én) annál kevesebbet fog a föld nedvességéből veszíteni, sőt még nedvességet nyerni fog; a 8” mélyítő szántás mindenesetre szükséges; az igaz, hogy a 3 dik szántás valamivel csekélyebb is lehet, de legalább 6” legyen az is. Színtén ajánlható az első szántás után vasfogással utána, de ha gyökeres a föld, kétszer is, a második és 3-ik szántás után csak is elsimítani oldallal. Homokosabb földeket vagy a feketébb földeket is, ha nem lágyas-nedves, lehet hengerezni, hogy jobban tartsa a nedvességet. De én már csak a 3-szori szántásnál maradok, akármilyen talaju földön gazdálkodnám, de a dohányos is kapáljon háromszor! hiszen kérem most már rikaság, hogy kukoricának, árpa, répának 2-szer szántunk és ha búzát fekete ugarba vetek, annak akkor 4-szer szántottam, és én azt érdemesnek találtam.

A mit pedig e lapok utóbbi számai folyvást a hiányos beváltásról írnak, abban sem egyezhetek. Én 16 éve, hogy a magas kincstárnak természetek dohányt, de mondhatom, hogy sohas volt az osztályozás miatt panaszom igaz, hogy megtörtént például, hogy 35—40 bálból 1 vagy 2 bált, a mit kertészem 1-sőnek vagy 2-diknak jelölt, az osztályozó tiszt egy osztálylyal lejjebb classifikálta; de ellenben az is megtörtént, hogy a mit kertészem 3-dik vagy 2-diknak bálzott, az osztályozó tiszt azt egy osztálylyal feljebb classifikálta.

A dohányosom ennek örült, ám azért — szitolódzott. Azért én csak azt mondom, ha jó dohányt termett, jobban vették azt, mintha rossz termett.

Úgy írom, hogy termett, mert még ezen a vidéken bizony nem dicsekedhetek azzal, hogy valamelyikünk okszerűen kezelte; igaz, hogy talán a szép alj-dohány megérdemelne nagyobb becset, de mikor már évek óta a levelek nem megérnek, hanem megsülnek és ezt lehet az egész termésre mondani, mert egyrészt korán ültetődött, a másik megint későn (a későbbi ültetés onnét ered, hogy én nálam is távaly 3-szor ülteték dohányosaim). S így a levél kifejlődött, de megint nem ért meg, mert szeptemberben muszáj a dohányt leszedni, ha a dének otthagyni nem akarja. És különben én is csak azt mondom, míg a szárítás szabadban történik, míg Istenre van szárítása bizva, váltakozik a csendes idő vagy szeles, száraz vagy nedves, tulságos forró vagy amolyan, dohányunk nem fog megfelelni; de az okszerű termeléshez még hiányzanak a kertészek, mert azok csak ahhoz vannak szokva, hogy kevés munkáért sokat ha kaphatnának, és nagy részük fél a sok gondos dologtól, de még most is nagy része attól is tart, hogy meg volna töle vonva a lopás (csempészet).

Szólok még a dohánytermelés újabb bajaihoz: A mi sok gazdát visszatart a termelésből, az a pajták átídomítása és simitó ház felállítása. Nézetem szerint elég furcsa kívánság, hogy most idomiton s építsen az ember. Ősszel a dohány alá való földet megugoroljuk, a kertészt megfogadjuk és ő is a kis kerthelyét ősszel jó ha felássza; tavasszal, ha lehet, már februárban, készülőn a melegégy és ha az idő kedvező, veteményezzen a gazda; ha teheti, másodszor szántson, és mikor már a palánta ki van kelve, akkor márczius 20—25-én kapjuk vissza termelési engedélyünket s akkor megtudjuk szabad-e vagy nem ültetni. Most is van olyan, a ki a melegágya-

kat már kihordta a földre és azután nem kapta meg az engedélyt. Régente, mikor még én kezdtem termelő lenni, dohányátadáskor a beváltó hivatal felkérdezett mindenkit akar-e vagy sem jövőre is dohányt természetesen és azzal meg volt; miért nem törtenhet az most is ugy? Az is furcsa, hogy a gazda nemcsak dohányosaiért, de egyéb családjeiért felelős legyen azoknak kihágásukért (csempészkedés); ez is többféle, mert csak az mégis külömbőség ha mértéktelenen talán az a dohányos a maga részére hagyott vagy árusít belőle, mert ha a maga számára hagyott, akkor csak azt cselekedte a mit a gazdája, mert az is hagyott magának, mert ekkoráig még minden gazda és minden dohányos a termelt dohányját pipálja, avval a külömbőséggel, hogy az előtt megváltotta a beváltó hivatalnál 60 krért kilóját és most egyszerűen csak meghagyta magának, de a törvény ezt mintegy kihágásnak tekinti és büntetheti azzal, de bünteti is, hogy a termelési engedélyt csekélyebb formális ügyekért elveszti a termelő gazda miatta; és ha azt a termelési engedélyt oly könnyen elveszithetnő, hogy bátorokdjunk épületeket csinálni vagy idomítani?

Tudom, hogy sokan azt fogják mondani, hogy ha mindenki a törvényekhez fogja magát alkalmazni, akkor nem kell félni semmitől. Igen, de már én is próbáltam ezelőtt egynéhány évvel, május 1-én visszavonták tőlem az engedélyt. Én nem is értettem, milyen nagy veszélyben fogok, (mert én se nem loptam, se nem raboltam) ügyvéd sem vagyok, csak gazdász. A pénzügyőri biztos ur, nem hogy felvilágosított volna, vagy utasítást adott volna, inkább jó körülhalózott*) ugy, hogy mikor azt hittem az ügyem tisztában van, akkor forgott a legnagyobb veszélyben a termelési engedélyem.

Mondom, május 1-én vették el tőlem. Igaz folyamodtam, kértem, felmentem Budára háromszor; nem várhattam be, míg a legfelső forum ügyemet újra megvizsgálja, ki-egyezkedtem, inkább fizettem 50 fr bírságot. Igen, de azon felül volt három annyi a költségem még rá és csak júniusban kaptam vissza engedélyemet, a mikor palántám java elromlott.

Ilyen példák után hogy legyen kedve vagy bátorsága a termelőnek nagyobb befektetéseket, (mert bizony üvegtábla is jó volna a melegágyakra) épületeket vagy egyéb hozzávaló szerkezeteket csinálni. Hátha még a komisszió feláll, mely meg fogja ítélni, hogy talajunk alkalmas-e dohánytermelésre vagy sem és mi addig idomítsunk és építsünk? Az csak nem lehet!

Abony, 1889. ápr. 2.

Kopeczki Lipót.

Az „Exsikkator“ és a záraggatás.

(Válasz.)

E lapok f. évi 5. számában Vásárhelyi László lökeházi nagy dohánytermelő ur állítja, hogy a dohányt simítóképes és bányázható állapotba juttassuk, nézete szerint, kellő foku füllesztés egyenletes szárításon kell a dohányt keresztül vinni, és ezt három foku füllesztéssel véli elérhetőnek és pedig első foku füllesztéssel a fonyasztással, csomóba rakva törés után a zöld dohányleveleket, azután a második foku füllesztéssel, mely abból áll, hogy a zsinórokat vagy pálcákat sűrűn egymás mellé szorítjuk és így hagyjuk azt addig, míg a dohánylevél dohányszínéből sárgós színbe megy által, végre a harmadik foku füllesztéssel, vagyis a dohány beverésével, midőn a zsinórokat vagy pálcákat a szergian ismét sűrűn záraggatásba helyezzük; stb. és azután mérésszen azt állítja, hogy a második- és harmadik foku füllesztésnél az exsikkatort azért nem

említetté természetesen, mert annál alakjánál és berendezésénél fogva ezen művelet nem foganatosítható stb. Legelőször is azt kell hinnem, ez állítása folytán, hogy Vásárhelyi ur még Exsikkator gerebeneket nem látott; vagy ha igen ugy rosszul és feületesen nézte azokat meg; mert igenis ezen, már t. i. az Exsikkator gerebeneken, ezen mind. — mondjuk vele háromfoku füllesztés sokkal jobban és tökéletesebben eszközölhető mint a zsinórokon és pálcákon; mert az Exsikkatorokra a letörött levelek szimálkél kifelé egymást félig takarva először lapjukkal lesznek felaggatva és így hagyatnak három négy napig míg teljesen megfogyadnak, így tehát azon igenis okszerűen füllesztetnek vagyis fonyasztatnak; mert túlságos megizadásnak és nagy megmelegedés folytán mi a rakásokban legtöbbször előfordul, még a legdonosabb kezelés mellett is, megfűledésnek, mi leginkább a kocsányegésben mutatkozik, a beszáradás után nem lehetnek kitéve; hanem gyorsan és szépen fonyadnak meg; azután áttagattatnak a levelek két felé hajtva és oldalt agyavva tüzetnek a szegekre ugy, hogy a levelek szélei takarva; ellenben a főbordák, melyek a legnehezebben száradnak, a levegőnek kitéve lesznek ugy, mint mikor a zsinórokon kiforgatják a dohányleveleket; tehát lassan és egyenletesen száradnak a levelek is; mert takarva vannak, meg a levelek is, melyek félig takarják egymást, azután pedig ezeken épen könnyű közelebb vagy távolabb tolva egymástól a szergiaikon az exsikkator gerebeneket a szárítást mérsékelni vagy siettetni, a mint vagy barnapírostra vagy világostra akarjuk azokat szárítani; végre a záraggatást épen csakis az Exsikkator gerebeneken lehet tökéletesen eszközölni; mert azokon két-két sor levelet lehet egymáshoz szorítani, mit zsinórokon vagy pálcákon épen nem lehet soha tenni, az által, hogy az exsikkator gerebeneket szorosan összetoljuk egymás mellé a szergiaikon és épen csakis az exsikkator gerebeneken így összeszorítva mehetnek a szárítási erjedésbe a záraggatás után a levelek és nyerhetik meg a szép egyenletes piros barna színt.

Tessék így eljárni az Exsikkator szárításnál t. Vásárhelyi urnak és meg fog győződni eldöntéletes állításának téves voltáról, mire nézve én, kilitásba helyezett kísérletének igen nagy örömmel nézek eléje; sőt ha kívánja igen szívesen fogok a lüzéskor neki erre nézve gyakorlati utmutatást is adni; most pedig csak arra kérem, mint igazságszerető urat, hogy ne fogjon olyat az előtte ismeretlen Exsikkatorra, a mit talán a boldog emlékezetű Mandelféle dohánytűzőgép feltalálónak elbeszélése után állithat.

K—y T.

Az 1888-iki rotterdami dohányüzlet.

E'őre látható volt az, hogy az 1888. évi dohányüzlet nem kis meglepetést tarott fön a németországi kereskedőknek.

Megvoltak ugyanis szokva, hogy Deli és Langkat a legjobb dohányokat szolgáltatja, s így nem csoda, hogy általános csodálkozást szült ez évi termelésük, mely az ellenkezőről tesz tanúságot. Ugyanis sumatra-dohányuk, mely a dohányborítéklevél minden megkívánt föltételeit bírja, ami által e faj e czélra mindenütt közhazsználtnak örvendett, ma csak kis részben felelt meg a várakozásnak, illetve azon czélnak, melynek eddig szolgált. S e kis részert a dohánykereskedők természetesen a lehető legnagyobb árt adták, mi szintén a legnagyobb keresletet idézett elő s ismét ezzel szemben a kevésbé e czélra megfelelő sumatradohány hitvány áron kelt el. Egy tekintet a statisztikába meggyőzőn áll, hogy azon termelők, kiknek ezelőtt fáradságuk a legszebb gyümölcsöt hozta, ma hálát adhatnak, ha nem zártak deficizzel.

Nagyon természetes, hogy annak, hogy e kiváló dohányfaj ma nélküli ama tulajdon-

ságokat, melyek hirnevét s ennél fogva közhazsználatát megalapították, megvan az okszerű magyarázata. Rossz időjárás, szűz talaj hiánya, stb. okozta az eredményt.

Mindazonáltal nem tarthatjuk fölőselegnek arra utalni, hogy a legnagyobb, szinte kínos gondozást igényel a termelők részéről Deliben és Langkatban e dohányfaj további kultiválása, hogy renoméjét továbbra megtartsa s részben visszaszerezze. Tehát kedvezőtlen viszonyok között kettős tevékenység szükséges, hogy jó produktumot mutathassanak föl.

A külföldi vásárlók — mint rendszeren — annak idején megjelentek, azonban nagyobb mennyiségű, illetve nagyobb szabású vételültebe nem bocsátkoztak, minek természetesen az lett az eredménye, hogy azon kevés jó dohány nagy konkurrenzia mellett is magas áron kelt el.

Ebben az évben is — mint rendszeren — a sumatrai dohány-vállalat magasabb és alacsonyabb állású tisztviselői többé-kevésbé köztölték saját szakálukra üzletet. Így, amennyiben kitűnt, hogy a sumatrai dohány kultiválására csakis Deli és Langkat provinciák alkalmasak, igen lehet félni, hogy azoknak, kik ezen új dohány vállalatot támogatják vagyonnakkal, nagyon kevés haszon fog osztályrésztul jutni.

Középminőségű dohányt, amint az eddigi eredményből lehet következtetni, haszonnal alig lehet realizálni.

Annál inkább több reményt lehet fűzni a British-North Borneoban kultivált dohány energiás termeléséhez, mert napról-napra meggyőződést nyerhetni, hogy e vidékek igen jó fajta dohányt szolgáltatnak s így talajának okszerű s bizonyos mértékig engedhető fölhasználásának — hogy ne mondjam kizsákmányolásának — semmi sem áll útjában. Ez az oka, hogy első sorban a hollandi tőkepénzesek nem vonakodtak saját kebelüköl alakult társulatnak rendelkezésére bocsátani nagyobb tőkét azon czélból, hogy itt dohánytermelést kezdjenek. S ha azon nehézségeket, melyek minden új vállalat elé szoktak gördülni, legyőzték, befektetett tőkéjük meghozza a jó kammatot.

Belgiumban szintén alakult hasonczélú társulat. A németországi tőkékből alakult társulat pedig, mint halljuk, a munkát beszünteti, amit — meg lehet győződni — nem azért tesznek, mintha haszonnal nem járna az üzlet.

(Folytatása következik.)

A dohányrása nevelése.

Irita: Lángh Ferencz, m. kir. pénzügyi tanácsos, dohánybeváltó hivatali felügyelő Szegeden.

(Folytatás.)

Hát bizony azon czélt biztosan csak az alább következő módon érhetjük el, mire engem négy évi folytonos mindenféle kísérlet és azon alapuló tapasztalat tanított meg; melyet a következőkben van szerencsém, hazai dohánytermelésünk érdekében, a dohánytermelő közönségnek leírni és tudomására hozni:

Hogy a beültetni szándékoltt földterülethez arányosítva, minden körülmények közt bőségesen elégséges dohányrázákkal rendelkezessünk és esetleg még más dohányrása hiányban szenvedő szomszédos dohánytermelőt is kiegészithessünk baratságból, jó pénzért: háromféle dohánypalántást ágyat kell készítenünk; t. i. márczius hó első felében (1—15-ig) egy hideg és egy meleg ágyat; márczius hó második felében pedig (20—25-ig) ismét egy hideg ágyat! Még pedig olyformán, hogy egy lehetőleg napos és deszka vagy nádkerítés, vagy épületek által teljesen védett helyen holdankint két négyzetmétert számítva egy méter szé-

(Folytatása a mellékleten.)

*) Hogy-hogy? Ezt nem érthetjük, hacsak bővebben meg nem magyarázza. Szerk.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

KIADÁSOK.

Harmahelyedik évi zárása 1888. január 1-éi december 31-ig.

BEVÉTELEK.

VAGYON.

Mérleg-számla 1883. december 31-án.

TEHER.

Main financial statement table with columns for 'Kiadások' (Expenses), 'Bevételek' (Revenues), 'Vagyon' (Assets), and 'Teher' (Liabilities). It includes detailed sub-sections like 'I. Társasági', 'II. Szállítvány', and 'III. Foglalkoztatás'.

KIADÁSOK.

Huzafeleltek évi zárása 1888. január 1-éi december 31-ig.

BEVÉTELEK.

VAGYON.

Mérleg-számla 1888. december 31-én.

TEHER.

Continuation of the financial statement table, detailing further expenses, revenues, assets, and liabilities.

Budapest, 1888. december 31-én.
Gaz Vilmos, elnöki hivatali osztályfőnök.
A tennet igazgatóságát és mérlegét megírta:
Budapest, 1889. március 14-én.

Harkányi Erlyos, igazgató.
Károlyi Pál, igazgató.
Ujházi Gyula, igazgató.
Ujházi Gyula, igazgató.
Ujházi Gyula, igazgató.

Janczy János, a központi könyvelés főnöke.
Károlyi Gyula, a központi könyvelés főnöke.
Károlyi Gyula, a központi könyvelés főnöke.

lességben és kellő hosszúságban kijelölendő földet két ásó mélyre felásatunk. Az első felásás után egy négyszögletes mintegy egy putton (25 kilogramm) érett trágyát, lehetőleg marhatrágyát hintünk egyenletesen elterítve. Végre egy ásó nyomra aláfordatva a trágyát, ezen helyet kertileg megműveljük illetve a földet átrostálva vagy kézzel elmozdítva, jól felporhanyosítjuk. Az így elkészült ágyat egy a közepébe vert nyeles deszkával könnyen lelapogatván, egy kis könnyű fenyőfából készült gereblye segítségével, melynek körömmi nagysága ($1\frac{1}{2}$ centiméter hosszú) egymástól ugyanily távolban levő lapos fogai vannak, az ágy szélességében barázdákat húzunk. A dohánymagot, melyből nehéz fajú leveleknél (tiszaí, debreczeni, szuloki, pécsi és kapadohány) melegágyba (1) egy centiliter dohánymagot kell két négyszögletes (egy \square -ös) melegágy területre venni; hidegágyba pedig kétszer annyit; vagyis egy \square meter hidegágy-területre (1) egy centiliter dohánymagot — parasztosan néphelyen. minden három láb melegágy hosszhoz négy jó gyűszűnyi dohánymag és négy jó marék korpá és szárított tyuktrágyapor veendő, hidegágyba kétszer annyit; vagyis nyolcz jó gyűszűnyi dohánymag és négy marék korpá meg szárított tyuktrágyapor. A finom kerti levél fajokból mindig két centiliter dohánymag keverendő egy-egy fél liter durva korpá — és ugyanannyi, tyuktrágya-por vegyítékbe (8 gyűszűnyi dohánymag négy marék korpá, és négy marék tyuktrágya-porról) két \square meter melegágy vagy hidegágy vetéshez. — Az arány úgy veendő, hogy egy centiliter ($\frac{1}{150}$ rész liter) jól megrostált és szeletelt dohánymagot 0.5 liter ($\frac{1}{2}$ liter) szárított tyuktrágya port és 0.5 liter durva korpát veszünk. E vegyítéket előbb jól összekerve, egy táblan lassankint hintjük bele a dohánymagot. Ezen adalékok ismételtlen forgatva, kezünkkel szórvá vetjük a barázdákba mindaddig, míg az egész ágy be lesz szórva. Mit, ezen keverék világosabb levén, bármely földnél kellően meglátunk.

Ezután az ágy hosszában huzzuk ismét végig a gereblyét és így csinálunk kis barázdákat, melyeket ismét beaszóruuk a dohánymagkeverékkel. A vetés után a fent jelzett nyeles deszkával ismét lelapogatjuk gyengén az ágyat, melyen sűrűn kukoriczakórót (tengeri szárat) rakunk mindig éjszakára. Napos, jó tavaszi időben azonban még akkor is, ha borult idővel csak 4—5 fok meleg van: napra mindig leszedjük róla a kukoriczaszárat. Ha nem volna kukoriczaszár, úgy szalmahaszurát is használhatunk takaróul, de akkor vékony rudakat kell az ágyon keresztül tenni, nehogy lenyomja azt a takaró.

Ezen palántás ágyban legkésőbbben csak május 5—10-én fog a mag kikelni és legerőtejezsebb, erős gyökerű rászákat fog adni, melyek június hó első felében lesznek vagy a féregragás pótlására, vagy az első ültetésnek más elemi csapás folytán kivészése által szükségessé vált pótvagy másodültetésre felhasználandók. Ezek biztosan fogamzanak, mert dus gyökérzetűek és erős száruk lévén: a júniusban uralgó hű-ös éjjeli és meleg nappali, tehát igen változó légmérsékletet könnyen kibírják és hirtelen, valamint erőteljesen fejlődnek, úgy hogy az első (május havi) korai ültetéstől a fejlődésben alig néhány (3—4) nappal lesznek hátrább, de sokszor előbb és szebben fejlődnek ki azoknál.

(Folytatása következik.)

Nyilt kérdések és feleletek.

P.-A.-Kengyel, 1889. április 10.

Tek. Szerkesztő Ur!

Becses lapja hasábjain többszörösen említett, mily czélszerű s üdvös rendszeres kezelt magtelepek felállítását, elhatározotam itteni gazdaságomban, hol 100 katasztr. holdnyi területen temelek dohánnyt, egy ilyen magtelep felállítását, de minthogy annak beosztását kel-

lően nem ismerem, miként kell történni, jelen soraimnak czélja Tekintetességedet aziránt felkérni, lenne kegyes e felállítandó magtelep körüli teendőkhöz némi utbaigazítást adni.

Én e telepet ca. 2 holdnyi területen ahoz igen alkalmas majdnem bekerített, a leendő dohányföldektől egész távol eső tavalyi gyeptérszen (összessel megszántott és trágyáltatott) szándékom létesíteni, nem tudom azonban, hogy ilyen nagyobb telep az engedélyezett területen felül avagy annak az eng. területbe foglalva lenni kell?

Becses értesítését még az iránt is kérem hogy nem e volna szükséges a telep felállítása tárgyában illetékes hivatalhoz folyamodni?

E telepet azért kívánom ily két holdnyi területen eszközölni, mivel a kismellett föld, mint fennebb vázoltam, szerény véleményem szerint igen alkalmas, de tőle pedig azért, hogy 24 dohányosom lévén, mindenkinek legalább 150 \square ölet adnom kell.

Ez alkalommal nem mulasztom el a beküldött törvényből való számosháti mag csiraképesége felett megelégedésemet kifejezni, igen jó csirázott, a palánták időjárásunkhoz mérten fejlődnek.

Becses lapjának utolsó számában „Elő-munkálatok“ című vezércikkre vonatkozólag szives tudomására hozom, hogy ez idén szokásomtól eltérve az ősszel jól megszántott földet kora tavasszal ismét megszántattam s úgyhiszem, hogy ez alkalommal nem vesztetem vele, amennyiben a gyakori esőzések dusan pótolják ama féltékenységgel őrzött téli nedvesség kincsét.

A szivesen beküldött, „Rio-Grand“ magot rég elveteményeztük, kiváncsi vagyok reá. Midőn magamat ajánlom, vagyok o. válaszára kérve, s köszönetem előre is kifejezve kiváló tisztelettel kézzelölője Brill Sándor.

(Felelet.)

A magtelep engedélyezése végett a felügyelőséghez kell fordulni. A telepek a törvény szerint az engedélyezett területbe foglalva kell lenni. Két holdon természetesen magot tulságos volna — és egyáltalán nem volna ajánlatos; kisebb területen kell azt megkísérteni, előbb elismert jó magot kell termelni, és mikor már teljesen jónak bizonyult a mag, akkor lehet a telepet kissé nagyobbitani; de két katasztrális holdon magot termelni, azt nem tartom szükségesnek. Egy katasztrális holdon, a magtermelésnek megfelelően, ritkán ültetve, ez a főkélléke a jó magtelepnek, mégis számítani lehet egy-egy \square öltre 10 szál palántát tehát 16,000 szálát kellene egy holdon ültetni; 20 tőke után lehet közönségesen egy kiló magra számítani és így egy holdon 800 kiló mag teremne meg; tehát 2 holdon 16 mázsa. Ezen 16 mázsa mag nem kevesebb mint 32,000—35,000 katasztrális holdnyi dohány termelésnek felelne meg, ami majdnem egy harmadrésze volna az egész országban ültetendő földterületnek. Szerk.

(Kérdés.)

Dohánypajta átídomítása. Dohánypajtámat a törvény szabályainak megfelelően akarom rekonstruálni, de nem látok magam előtt egy követendő példát, ezért azon kérséssel fordulok a Tekintetes szerkesztőséghez, sziveskednék velem tudatni, van-e már valamelyik dohánytermelőnél ilyen a törvény kívánalmának megfelelő pajtája, hogy azt megnézhettem. Kiváló tisztelettel Schwartz Ferenc.

(Felelet.)

Legjobb ez ügyben a felügyelőségnek kérdészködni, az mindenről ad felvilágosítást. A magy. országos gazdasági egyesület által kiadott: „Milyen legyen a czélszerű dohányszárító-pajta és simitó-helyiség?“ című füzetkét becses címére elküldtük. Abban le van részletesen írva, milyennek kell a jó pajtának

lenni. Ha ahhoz alkalmazza magát, czélszerű dolgot fog mivélni. Szerk.

VEGYESEK.

Azon termelőket, akik eddig kivételre természetek dohánnyt, és most kincstári engedélyt nyertek, bátorodom arra figyelmeztetni, hogy termelésüket kissé nagyobb gondnal folytassák, mint ezt ez ideig sokan szokták. — Csak úgy számíthatnak tovább s esetleg több engedélyre, ha a dohánnyt okszerűen fogják előállítani és olyan talajban fogják azt termelni, mely a termeléshez teljesen alkalmas és a követelményeknek megfelel. — Rosz égésű dohánnyt nem kell termelni, illetve nem kell olyan talajban természetesen, mely nem jó égésű dohánnyt adna. — A kincstári termelő osztály szerint és nem átlag árban adja a dohánnyt; tehát oda kell igyekezni, hogy sok jó osztályu dohányt vagyis jó minőségű legyen, a minek természetes következtése az lesz, hogy jó átlagért fognak kapni. — Már a palánta kiültetése kezdetétől az lebegjen a termelő előtt, hogy jó osztályu és jó minőségű dohánnyt kell előállítani.

Kísérletek műtrágyával. Lapunk egy barátja közli velünk, hogy mily kísérleteket fog tenni a műtrágyával a dohányon. Közülük ide vonatkozó sorait, minthogy minden ilyen mű kísérletezéseket fölötte figyelemre méltónak tartunk. — A levél így szól: „Az idén egy kísérletet akarok tenni műtrágyával a dohánynál és pedig 7—8 mázsa koncentrált sertéstrágyát 10% superfosfáttal, vagy pedig 2—3 mázsa koncentrált temesvári trágyával, t. i. mind a kettővel akarok kísérletet tenni. Az a hiba, hogy mind a kettő nagyon drága. A sertéstrágya a küldött minta szerint nagyon száraz, nem tudom, ha száraz idő lesz, nem fog e inkább ártani; — a temesvári trágya, már az szebb, és abban többet is bizok. Én egy olyan kísérletet is akarok tenni, hogy bizonyos mennyiséget, ültetéskor minden egyes fö alá, illetve minden fészekbe, egy maroknyit a földbe keverve tétetni akarok, mert azt tartom, hogy a dohány növényén legkritikusabb az első stadium. — Ha kövérén indulhat meg a dohány, akkor azon a fundamentumon felépíti magát. Ez a két trágya még jóformán új, még nem igen tettek vele kísérletet tudomásom szerint dohánynál. Azért is kíváncsi vagyok az eredményre, melyet annak idején a »Dohány-Ujsággal« közölni fogok.

Kátai József.

Földibáthát, zöld-levelű tetű és egyéb apró növényeket pusztító rovar ellen legjobb szer a quassia-forgács-forralék (ez a legyeknek is haláloszó). Ha ezen szer tán némely esetben eredménytelenül alkalmaztatik, annak oka a quassia-forgács elavultságában keresendő, ezért kell azt jó hirtven fűszeresznél venni, vagy ha nem kell sok, akkor a gyógyszerárban. Két kiló quassia-fát 13 liter vízben 2 óráig kell főzni, melybe egy kávés kanálnyi szódaport töltünk, többet nem. Ezen folyadékkal, ha egészen megfűrt, sűrű rostájú kis öntözővel meg kell locsolni a földi talha által elrejtett növényeket, a rovarok azonnal elpusztulnak, két-háromszori locsolás elég. Ha a zöld tetű ellen akarjuk használni, melyek különösen a rózsákat ellepik és élketlenítik, forrás közben egy maroknyi dohányhulladékokat kell hozzá tenni, ez aztán okvetlenül elpusztítja a tetűket, a rózsáknak meg legkevésbé sem árt. Ezt a szert a franciaia dohánykerteszek használják a legjobb sikerrel.

— A lófereg a kertekben a növények gyökereinek elragása által igen sok kárt

okoz. Ezen kartékony jószágnak kiirtása a kertészeknek igen sok fejtörésbe kerül. Egy francia kertész azt ajánlja, hogy ősszel vagy tavasz felé 30 cm mélységű gödröket ássunk a kertben, töltsük meg őket friss lótrágyával s a kiásott földdel fedjük be. A karókkal megjelölt gödröket egy napfényes tavaszi napon felbontva, a trágyát talicskába szedjük ki. A trágya rendszeren tele van lóféréggel, melyeket így könnyen meg lehet semmisíteni. Az említett kertész mult tavaszszal 8000 lóférget fogott ily gödrökkel.

— **Rózsá nemesítésénél** alanyokul rendszeren vad- vagy csipkerózsát használnak és pedig úgy, hogy a vadon tenyésző csipkerózsabokrok fiatalabb egyenes hajtásait kiássák és az anyatöről egyszerűen leszakítják. Az ilyen alanyok rendszeren kevés tökéletlen gyökérzetel bírnak és csak úgy tengődnek, ha beültetnek és nagyobb része el is szárad. A nagy rózsá-kerteszetekben magról nevelt csipkerózsát használnak alanyul. Ősszel megszedik az érett csipkerózsá-bogyókat s a legtekélyesebbeket kiválogatják és szalmára teszik, a míg megpuhul, akkor a magvát kiszedik, lapos ládába homokba vetik, sűrűn jól befödik és a tetejére vékony trágyaréteget tesznek s az üvegházba rakják a virágállványok alá s folytonosan nedvesen tartják és tavasszal a csírázásra így előkészített magot ritkásan elvetik és gyakran öntözik meg langyos vízzel, így aztán hamar kikél és már az első évben szépen hajt. A hajtásokat meg kell tisztítani minden mellékágaktól, hogy szép egyenes törzsek képezzenek. Alacsony rózsákat már a második évben lehet ezen alanyokra oltani vagy szemezni, de akkor az arra készmelt törzsek szeptemberben át kell ültetni azon helyekre, a hol megmaradnak. Ilyen alanyokba oltott nemes rózsák sokkal tartósabbak, erőteljesek és szebb virágot is hoznak, mert jobban táplálkoznak, mint a már több éves az anyatöről elszakított alanyokra oltottak. Ha üvegház nincs, akkor bármily fagymentes helyen is át lehet teleltetni a homokba rétegzett magot.

— **Törékvő dohánytermelő nyilatkozata.** Közölte lett velünk az alábbi nyilatkozat, melyet méltónak tartunk a nyilvános közlésre is: Halas 1889. február 18-án. Nagyságos királyi-tanácsos ur. Köszönettel vettük 131. számalatti nagybecsű leiratát, ugyiszinte a városi előjárószághoz részünkre küldött (4) négy liter tiszta fajú, kigyósi dohánymagot és az ok-szerű dohánypalánta nevelését és meleggály készítését tárgyaló könyvecskét. Magunkévá tettük a Ngod becses leiratában előadott közhasznú és, czélirányos figyelemzeteiket a dohánypalánta nevelésre és a magtermelésre vonatkozólag és iparkodni fogunk ezen figyelemzeteik és a könyvecskében foglalt gyakorlati utmutatások szerint úgy járni el mindenben, hogy Ngod általánosan elismert szaktekintélye által jónak talál és minden kétséget kizárólag a gyakorlat által is kitünőnek bizonyult utmutatások szerint a dohánytermelés körül mindenben a ntekintetű m. k. dohányjövődéki központi igazgatóság és a törvény által előírt követelményeknek megfelelőleg tőlünk telthetőn odahatni, hogy ezen czéltudatos javítások szerint mi is javithassuk termelőnk dohány anyagunkat. — Mert tudva azt, hogy ngos felügyelő ur valamint a nagytkü központi igazgatóság ezen általánosan jónak elismert és a józangdolgozószu termelők által örömmel és hálás köszönettel fogadott útjait, csakis a hazai dohánytermelés fellendítésére és így épen annyira a magas kincstár, mint a termelőknek érdekét előmozdítani czélozzák, ennélfogva, azon kívül, hogy honfiai kötelességünk teljesítjük az által, hogy a központi igazgatóságok ezen hazafias szándékának előmozdításában, habár csekélylyel is támogatjuk, de viszont magunknak is, mint termelőknek anyagi hasznót biztosítunk az által, hogy a termelőnk dohány minősége már a tisztófajú mag használata és a többi a gyakorlat és szaktudományok által kitünőnek elismert utmutatások értelmében já-

runk el úgy a palánta nevelés, mint a későbbi dohány munkálataknál, mint az ültetés, kapálás, kacsozás, törés, különösen pedig a száritásnál, a hol már tavaly is meglehetősszeget tektettünk be. azon egyedül helyes és legjobb eredményt felmutatni képes száritás mód, a légszáritás eszközölhetése, és az essikkator beszerzésére; és eddigi tapasztalataink szerint ez a száritásmód bizonyult a többi megkísérletek között a legjobb. Tagadhatlan ugyan, hogy ma még kissé drága ezen berendezés, de a legjobb minőségű és száradásu dohányunk az essikkatorról került ki, az elmúlt évben is és bizton hisszük, hogy ezen utmutatások szerint nevelt palántákból, kellően előkészített talajon, jól megmunkált, kellő érettségi állapotban letörött és azuttán essikkatoron száritott dohány, — ha általánosságban el lesz terjedve ezen száritási mód — visszafogja állitni, de sőt túl fogja szárnyalni eddigi jó hírét a magyar dohánynak a külföldi piacokon is, ahol talán egyes hozzá nem értő vagy érteni nem akaró termelők kezelése által ezen jó hírnév már — már megcseppent. És hogy ezt elérhessük, csak egy lehetséges, ha minden termelő ezen fenntebb méliatott utbaigazításokat magévá téve azon iparkodik, hogy minél jobb és tisztább anyagot állithasson elő és a mi, hogy minél előbb bekövetkezzék, minden józan gondolkodásu termelő forró és egyedül őhaja. Teljes tisztelettel stb., alázatos szolgálja,

Hofmeister testvérek.

— **Oltóágak frissentartása.** Ha fűszia vagy rózsá-ágakat, melyek oltásra valók, el akarunk küldeni, dugjuk azokat mindenekelőtt levágott végükkel egy hüvelyknyire egy krumpliba tekejünk azután közéjük papirost és csomagjuk be végén mohhal. Az ágak ily módon napokig is frissen maradnak és bárhová küldhetők.

— **Zöld üvegnek a meleggályknál használata** igen ajánlatos, habár a fehér üveg, a növény fejlődéséhez oly igen szükséges világosságot jobban átérteszi, mégis a zöld üvegeknek adandó előny és pedig mivel első sorban a meleggály ablakairól való ártalmas csepegést is részben akadályozza. viszont intenzív napsugarak, melyek a gyenge növények elűlését okozzák, nem hatolnak oly forrón a meleggályba.

— **A csemetéknek a nyulak rágása ellen való megvédésére** a „Société national d'Agriculture“ egyik közelebb tarított ülésén Passy a következő keveréket ajánlja: szalmatörédkből gondosan megtisztított marhaurága, oltó méz és sárga agyag egyenlő súly arányban, vízzel hígított ökörvérrel addig kevertetik, míg az egész tömeg ecsettel könnyen mázolóható péppé válik. Ha ezzel a péppel nagyobb csemeték (subángok), vagy gyümölcsoltványok kéige ősszel bekenjük, télen át a nyulak rágása ellen a visszamaradt pép kéreg megóvja azokat. Vilmorin szerint a latörzseknek egy kátránnyal való bekenése is hasonló eredményhez vezet.

— **Oltóviasz készítésére** l. r. sárga viasz, $\frac{1}{2}$ rész gyantát és $\frac{1}{4}$ r. terpentint összeolvasztunk; a tömeget kihűlés után egy kőlapon ruddá formáljuk, majd papirosüvegybe fogaljuk.

Tisztelettel kérjük olvasóinkat és a t. beváltó-hivatalokat, hogy lapunkat a palánta állásáról s különösen az utóbbiakat, hogy a mintatételek ültetvényeinek állásáról értesíteni sziveskednének.

Szerkesztői üzenetek.

Vadnay József urnak, Magy.-Czernya. A meleggályakra szükségessé rovarirtó Naphthalin az illető czég által elmenesztettük. — Mi ettől a legjobbat várjuk. A sikeres eredményről kérjük bennünket értesíteni mihamarabb.

K. A. urnak, Mindszent. Csak az előjáróság vagy a községi bizottmányi tagok többsége állapíthat meg ilyforma díjazásokat, de a törvény arról nem rendelkezik, hogy ugynevezett dohánybírók jutalmat szedjenek a termelőktől.

Kopeczky Lipót urnak, Nagy-Ahony. Levelére annyit jegyzünk meg, hogy a világ nem épen úgy vélekedik talán mint ön, hogy t. i. mindaz, a mi a „Dohány-Ujság“-ban írva van, az mind törvény, és a ki nem úgy cselekszik, a termelési engedélyt elveszti; ez óriási tévedés és nevetéses.

Mi egyáltalán a termelők érdekeit szívónkon hordjuk és lelki örömrünkre válik, ha azok érdekében valamit lehetünk, de azért nem követeljük, hogy tanácsainkat feltétlenül kövesse mindenki, mert jól tudjuk, hogy mi is tévedhetünk. A jelenlegi helyzet úgy fejlődött, hogy a kincstár igyekezete is a termelők javát czélozza és a dohányjövődék igazgatóságának tevékenysége oly sikeres, hogy a termelőkre csak áldásos lehet. — A háromszori szántás a dohánytermelésnek a z e n t - h á r o m s á g a. Én csak bizonyos vidéket említettem mint különös kivételt.

Az engedélyk kiadásai jelenleg elég gyorsan intéztetnek el és arra se lehet most senkinek panasa.

Dohánygazda, Dorogh. Levelét vettük és ha alkalom nyílik, értesíteni fogjuk.

K. I. Zaémbok. Igen helyesnek tartom tervedet és óhajtanam, ha azt sokan követnék és különösen az ültetésnél már alkalmazandó műtrágyával teendő kísérletet. Én ezt már a mult évben is ajánltam, és egy gazdaságban már sikerrel is használták. Nagy reménységgem van ennek sikeréhez.

A szántásról írt nézetei is igen talpraesettek; — de nincs regula kivétel nélkül. Tudom, hogy te már sorba vetetted a meleggályakat, kérlek azok állásáról engem értesíteni.

Jauluz F. urnak, Adacs. Miként vagyunk a palántákkal? remélem, hogy a sorvetést ez évben már alkalmazta.

Negro A. urasági tisztartó urnak, Apez. Igen lekötelezem, ha a palántás kertekről, illetve azok állásáról értesítené.

Kállay Lipót urnak, Napkor. Igen szeretném tudni, hogy a palánta hogy áll ottan.

Kr. M. urnak, Bездé. Hogy áll a palánta? — A bor nem izlik.

B. J. urnak, Jászkléér. Az ön válasza merő személyeskedés, ilyenekkel pedig nem akarjuk olvasóinkat mulattatni. A mi lapunk dohánytermelési gazdasági széknap, amely általános érdeklő közleményeknek mindenkori helyt ad, de nem arra való, hogy egyesek személyes dolgait hozza piacra. Tessék valamely napilap nyílt terében közölni azon dolgokat, oda való az ilyen közlemény. A nekünk adott tanácsokat köszönjük, de megjegyezzük, hogy talán ahhoz mi is értünk valamit.

Felhívjuk t. olvasóink figyelmét Fischer és Heidelberg czégnek jelen számunkhoz csatolt hirdetésére.

Naphthalin

legkitünőbb és legolcsóbb szer levelesz (aphidida), földi bolha (baltica), spárgát támadó légy (ortalis fulmians) és minden a gazdaságban és kertészetben

ártalmas rovar ellen.

Legjobb eredménnyel alkalmazva a filloxera ellen.

Megrendelhető hivatkozással jelen hirdetésünkre

FISCHER és HEIDELBERG
kátránytermékek-gyárában
Budapest, külső soroksári-út.